

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تعلیمات دینی

پایه، هشتم

دوره می اوّل متوسطه پیش حرفه ای

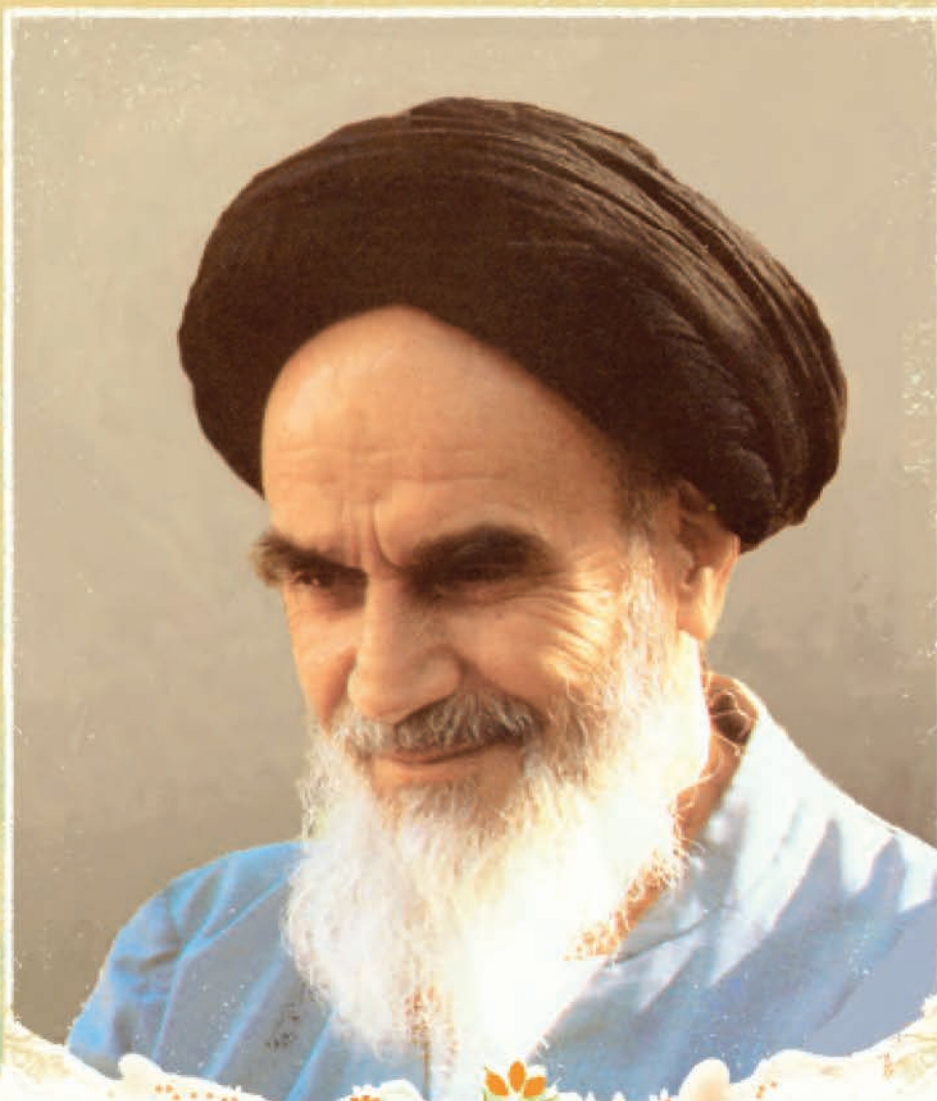
وزارت آموزش و پرورش
سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

- نام کتاب:** تعلیمات دینی پایه هشتم دوره ی اول متوسطه پیش حرفه‌ای - کد ۵۸۰۲۱
- پدیدآورنده:** سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور
- مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:** معاونت برنامه‌ریزی آموزشی و توان‌بخشی
- شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:** ملکه حلاج‌دهقانی، روزیتا گودرزی و فاطمه بور (اعضای گروه تألیف)
- مدیریت آماده‌سازی هنری:** اداره چاپ و انتشارات سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور
- شناسه افزوده آماده‌سازی:** احمدرضا امینی (مدیریت امور چاپ و تولید) - زهرا محمد نظامی (امور فنی) - زینت بهشتی شیرازی (آماده‌سازی) - فاطمه پزشکی (تصحیح) - قاسم درودگر (طراح جلد) - امیر نساجی (مدیر هنری و طراح گرافیک) - شیرین فرساد، علی نجمی (صفحه‌آرا) - راحله زادفتح اله، ناهید خیام‌باشی (امور فنی رایانه ای)
- نشانی سازمان:** تهران: خیابان انقلاب، خیابان برادران مظفر، شماره ۶۶، تلفن: ۶۶۹۷۰۴۵۵، کدپستی: ۱۴۱۶۹۳۵۶۸۴
- ناشر:** شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارو پخش) تلفن: ۵ - ۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰
- چاپخانه:** صندوق پستی: ۳۷۵۱۵ - ۱۳۹ شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
- سال انتشار و نوبت چاپ:** چاپ نهم ۱۳۹۸

برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir مراجعه نمایید.

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک X-۱۶۴۹-۰۵-۹۶۴-۹۷۸ - X-1649-05-964-978 ISBN

قرآن یک رحمتی است برای همه بشر.

امام خمینی «قدس سرّه»

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۲	درس اول : خدای توانا
۱۸	* خدای شاپرک‌ها
۲۰	درس دوم : نتیجه‌ی کارهای ما
۲۶	درس سوم : هجرت پیامبر
۳۲	درس چهارم : قرآن ، پیام آسمانی
۳۸	درس پنجم : ارزش دانش

صفحه

عنوان

۴۴

درس ششم : نماز جماعت

۵۰

درس هفتم : لباس نمازگزار

۵۶

درس هشتم : من نماز را دوست دارم

۶۲

* نماز

۶۴

درس نهم : مهمان‌های حضرت امام حسن (ع)

۷۲

درس دهم : پسر درستکار

۸۰

* باهم دعا کنیم

بسمه تعالی

فرایند تولید برنامه درسی مجموعه فعالیت‌های نظام‌مند و طرح‌ریزی شده‌ای است، که تلاش دارد ابعاد چهارگانه زیر نظام برنامه درسی (طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی) را در یک فعالیت منسجم، هماهنگ با غایت و اهداف نظام تعلیم و تربیت رسمی سازماندهی نماید.

در تدوین محتوای کتب دانش‌آموزان با نیازهای ویژه که بخشی از فرایند برنامه‌ریزی درسی است، سعی شده تا ملاحظات ساحت‌های تربیتی حاکم بر فلسفه تعلیم و تربیت که ناظر بر رشد و توانمندی دانش‌آموزان برای درک و فهم دانش پایه و عمومی، کسب مهارت‌های دانش‌افزایی، به‌کارگیری شیوه تفکر علمی و منطقی، توان تفکر انتقادی، آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری و نیز کسب دانش، بینش و تفکر فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی است، مورد توجه قرار گیرد. این محتوا با فراهم نمودن فرصت‌های مناسب برنامه درسی ضمن تأکید بر انعطاف در عین ثبات و همه‌جانبه‌نگری و توجه به هویت ویژه متریبان با نیازهای خاص، زمینه‌ساز دستیابی دانش‌آموزان به کسب شایستگی‌های لازم (توانمندی‌ها، مهارت‌ها) می‌باشد.

امید است این محتوا در تحقق اهداف مؤثر باشد و معلمان عزیز و گرامی با بهره‌گیری از این کتاب بتوانند فراگیران را در دستیابی به صلاحیت‌های فردی و اجتماعی یاری نمایند.

این کار بزرگ حاصل همکاری صمیمانه کارشناسان سازمان آموزش و پرورش کودکان استثنایی و گروه‌های تألیف کتاب‌های درسی می‌باشد، شایسته است از تلاش و مساعی این عزیزان و همکاران سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت متبوع که در مراحل چاپ و آماده‌سازی ما را یاری داده‌اند، تقدیر و تشکر نماییم.

در اینجا از همه همکاران و صاحب‌نظران درخواست می‌نمایم، تا نظرات و پیشنهادهای خود را در خصوص این محتوا به این سازمان منعکس نماید.

دکتر مجید قدمی

معاون وزیر و رییس سازمان

آموزش و پرورش استثنایی کشور

سخنی با مربیان

معلم عزیز و گرامی

برای آموزش مناسب و کارآمد این کتاب توجه شما را به ویژگی‌های ساختار آن جلب می‌کنیم:

۱- تعداد دروس براساس سرفصل‌ها و مفاهیم اساسی درس دینی تنظیم گردیده است، این مفاهیم شامل خداشناسی، نبوت، معاد، امامت و رهبری، احکام و عبادات و اخلاق اسلامی می‌باشد.

۲- در آموزش مفاهیم دینی با توجه به زمینه‌های روان‌شناختی دانش‌آموزان استفاده از شیوه‌های مختلف ادبیات مانند داستان، شعر، نمایش و... بسیار مؤثر است بنابراین در تهیه‌ی کتاب‌های جدید سعی گردیده است تا ضمن پرهیز از روش یک‌سویه و دستوری مطالب درسی در قالب داستان‌هایی با تصویر مناسب و شعر و فعالیت‌های تکمیلی دیگری ارائه گردد تا به معلم امکان فراهم آوردن زمینه‌ی مشارکت و فعالیت دانش‌آموزان را بدهد.

۳- در این کتاب سعی شده عناوین و متن دروس ساده و در حد فهم و حوصله دانش‌آموزان با نیازهای ویژه باشد و از بکارگیری عبارات و جملات

طولانی پرهیز شود. تا حد ممکن از کلمات مشکل و ناآشنا کمتر استفاده شده و در صورت بکارگیری، این کلمات معنی شده است.

۴- در این کتاب به مفاهیم درس‌های دیگر مانند علوم، فارسی، اجتماعی و هنر نیز توجه گردیده است و به این ترتیب ارتباط افقی آن با سایر دروس حفظ شده، همچنین مفاهیم ارائه شده در امتداد آموزش‌های دوره‌ی ابتدایی بوده و زمینه‌ای برای دوره‌ی متوسطه می باشد.

۵- اشعار مندرج در کتاب در جهت روان خوانی و ایجاد انبساط خاطر دانش‌آموزان بوده و لزومی به حفظ اشعار نیست.

۶- در طراحی و تدوین تمرینات، اساس کار بر این بوده که آن‌ها متنوع و جذاب باشند و در پرسش و پاسخ صرف محدود نگردند و فعالیت‌های دانش‌آموزان در این زمینه با توجه به برداشت و خلاقیت‌های فردی ارائه گردد. این تمرینات در قالب عناوینی مانند فکر کن و کامل کن، حالا برایم بگو، اکنون می توانی، بیش‌تر بیاموزیم و ... طراحی شده است.

۷- برای ارائه‌ی اطلاعات بیشتر در زمینه‌ی مفاهیم ارائه شده در درس از پیام‌های قرآنی، احادیث، مطالبی برای مطالعه‌ی بیشتر استفاده شده است.

۸- جهت ایجاد فضای معنوی و ارتباط با خالق هستی از بخش‌های تحت عنوان باهم دعا کنیم بهره گرفته است.

۹- با توجه به تفاوت شرایط اجتماعی، فرهنگی و جغرافیایی دانش آموزان در پایان هر درس بخشی تحت عنوان فعالیت پیشنهادی معلم در نظر گرفته شده که معلم می تواند با توجه به این شرایط هر نوع فعالیتی را که مناسب می داند طراحی کند.

درس اول خدای توانا

آیا تا کنون توجه کرده اید که خورشید چگونه آرام آرام از پشت کوه‌ها طلوع می‌کند و چه زیبا بر زمین نور می‌دهد؟ راستی طلوع خورشید چه زیباست! فکر می‌کنید اگر خورشید طلوع نمی‌کرد و همیشه شب بود، ما چه می‌کردیم؟ خورشید این همه نور و گرما را چگونه به وجود می‌آورد؟

راستی اگر خورشید به زمین خیلی نزدیک بود، چه می‌شد؟ معلوم است که هیچ موجود جاندار نمی‌توانست زندگی کند؛ زیرا گرمای خورشید همه چیز را می‌سوزاند.

اگر خورشید از زمین خیلی دور بود چه می‌شد؟ در آن صورت، نور و گرمای کافی به زمین نمی‌رسید و همه چیز سرد و خاموش می‌شد؛ بنابراین متوجه می‌شویم که فاصله‌ی خورشید از زمین، به اندازه و مناسب است.

می‌دانیم که همه‌ی گیاهان و درختان بر اثر تابش نور خورشید رشد می‌کنند و برای خود غذا می‌سازند و موجودات دیگر هم از آن‌ها استفاده می‌کنند. پس، اگر خورشید نتابد، آیا غذایی برای خوردن خواهیم داشت؟ شما با دیدن خورشید و فاصله‌ی دقیق آن با زمین و استفاده‌ی گیاهان و حیوانات و انسان‌ها از نور و گرمای آن چه می‌فهمید؟ این نظم و هماهنگی که در جهان وجود دارد نشان‌دهنده‌ی چیست؟

آری؛ درست است؛ این جهان بزرگ و نظم‌ی که در آن وجود دارد نشان دهنده‌ی قدرت و توانایی آفریننده‌ی آن است که توانسته نیازهای موجودات جهان را پیش‌بینی کند و در اختیارشان بگذارد.

این آفریننده‌ی دانا و توانا خداست که این همه نعمت را برای ما آفریده تا با کوشش و همکاری هم زمین را آباد کنیم و با تحصیل علم و دانش^۱ جهان را بشناسیم. ما قدرت خداوند را می‌بینیم و فقط با او راز و نیاز^۲ می‌کنیم.

ب‌هم دعا کنیم

من می‌توانم با خدای مهربان خود راز و نیاز کنم و به او بگویم:
خدایا! تنها بر توانایی تو تکیه می‌کنم.

پیامی از قرآن

از نشانه‌های قدرت خداوند آفرینش آسمان‌ها و زمین و موجوداتی است که در آسمان و زمین هستند.

(سوره‌ی شوری، آیه‌ی ۲۹)

۱- تحصیل علم و دانش = به‌دست آوردن علم و دانش

۲- راز و نیاز = گفت‌وگو با خدا

پاسخ دهید

- ۱- اگر خورشید به زمین خیلی نزدیک بود، چه می شد؟
- ۲- اگر خورشید از زمین خیلی دور بود، چه می شد؟
- ۳- نظم و هماهنگی در جهان نشان دهنده‌ی چیست؟

فکر کن و کامل کن

- ۱- آفریننده‌ی دانا و توانا است .
- ۲- این جهان و نظم‌ی که در آن وجود دارد نشان دهنده‌ی خداوند است.

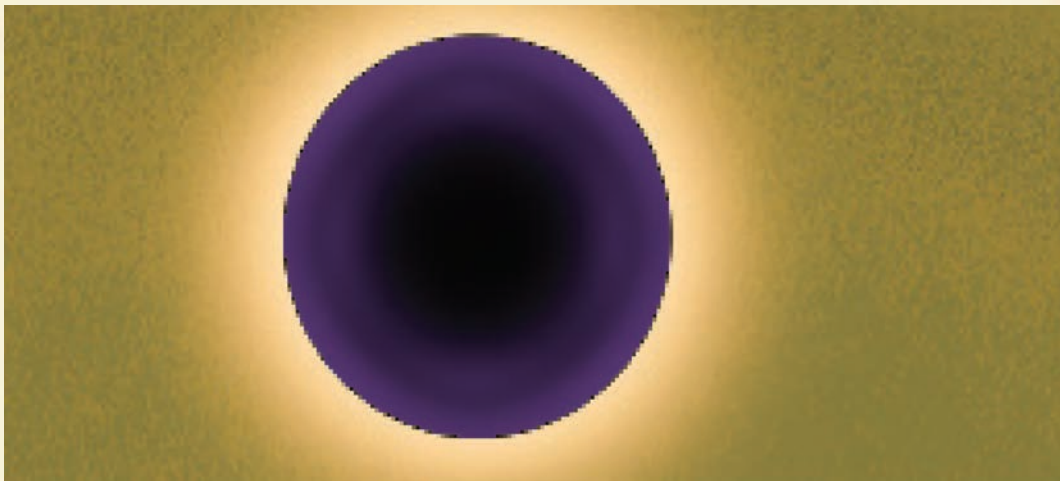
حالا برایم بگو

به جز خورشید، چه چیز دیگری می‌شناسی که نشانه‌ی قدرت خداوند است؟ در این باره با دوستانت گفت‌وگو کن.

اکنون می توانی

باراهنمایی معلم و همکاری دوستانت، با استفاده از مقوا و کاغذهای رنگی، یکی از نشانه‌های قدرت خداوند مثل دریا، خورشید و... را درست کنی و به دیوار کلاس نصب کنی.

برای خواندن

آیا می دانید سایه‌ی ماه به روی زمین می افتد و باعث می شود که نور خورشید به زمین نرسد و ناگهان زمین تاریک شود. به خورشید گرفتگی کسوف هم می گویند. کسوف یکی از نشانه‌های قدرت و توانایی خداوند است.

فَعَالِيَّتْ پِيشْنَهَادِي مَعَلِّم

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

خدای شاپرک‌ها

خدایا، آفتاب و آب از توست
ستاره، آسمان، مهتاب از توست
خدای غنچه‌های رنگ رنگی
خدای شاپرک‌های قشنگی

تو دشت بی‌کران را آفریدی
در آن نقاشی دریا کشیدی
به گنجشکان پر پرواز دادی
به مرغان جوجه‌های ناز دادی

خدای باغ و باران بهاری
خدای سبزه‌زار و جویباری
خداوند زمین و آسمانی
تو هم بخشنده‌ای هم مهربانی

حمید هنرجو

درس دوم نتیجه‌ی کارهای ما

زنگ دینی بود. معلم وارد کلاس شد و پس از سلام و احوال‌پرسی، به دانش‌آموزان گفت: «بیاید امروز درباره‌ی نتیجه‌ی کارهایمان صحبت کنیم. همان‌طور که می‌دانید، خداوند در دین اسلام در باره‌ی انجام کارهای خوب و دوری از کارهای بد سفارش زیادی کرده است. حالا می‌خواهم برایتان خاطره‌ای از دوران مدرسه تعریف کنم.»

«وقتی کلاس چهارم بودم، یک هم‌کلاسی بداخلاق و بد رفتار داشتم که اسمش وحید بود او بیش‌تر وقت‌ها بچه‌ها را اذیت می‌کرد. یک روز که در زنگ ورزش فوتبال بازی می‌کردیم، وحید توپ را از بچه‌ها گرفت و به تنهایی مشغول بازی شد. همه از رفتار او ناراحت شدیم و به او گفتیم چرا بازی را به هم زدی؟ اما وحید به جای معذرت‌خواهی شروع کرد به دعوا کردن. بچه‌ها که از رفتارهای بد او ناراحت بودند، تصمیم گرفتند دیگر با او دوست نباشند و بازی نکنند.»

هم‌کلاسی بداخلاق ما مدتی تنها ماند. یک روز معلم ورزش متوجه شد که هیچ‌کس با وحید بازی نمی‌کند، وقتی علت آن را فهمید، در مورد کارهای نادرستش با او صحبت کرد. او هم کم‌کم به اشتباهات خود پی برد^۱ و از رفتارهایش پشیمان شد.

۱- پی برد: متوجه شد، فهمید

وحید پیش بچه‌ها رفت و از آن‌ها معذرت خواست. بچه‌ها گفتند:
اگر واقعاً پشیمان هستی، باید قول بدهی که کارهای بد گذشته را
تکرار نکنی، تا بتوانیم برای هم دوستان خوبی باشیم.

از آن روز به بعد، او هرگز بد رفتاری و بد اخلاقی نکرد و به این ترتیب یکی از دوستان خوب ما شد.»
پس از پایان خاطره، معلم پرسید: «آیا می‌توانید بگویید که از این خاطره چه نتیجه‌ای گرفته‌اید؟»
پرویز گفت: «من فهمیدم، اگر کسی کار بد انجام دهد، دیگران او را دوست نخواهند داشت و نتیجه‌ی کار بد خود را می‌بیند.»

علی گفت: «من هم فهمیدم که اگر کسی از کار اشتباه خود پشیمان شود و دیگر آن را تکرار نکند، همه او را می‌بخشند و دوباره با او دوست می‌شوند.»

معلم گفت: «آفرین، درست است. ما همیشه نتیجه‌ی کارهای خوب و بد خود را می‌بینیم؛ پس بهتر است که مواظب رفتارها و کارهای خود باشیم. بچه‌های عزیز، خداوند از همه‌ی کارهای خوب و بد ما آگاه است. در جهان آخرت، به کارهای خوب پاداش می‌دهد. آن جا به بهشت می‌رویم و زندگی خوب و راحتی خواهیم داشت.»

باهم دعا کنیم

خدایا! من دوست دارم کارهای خوب انجام دهم. مرا در انجام کارهای نیک یاری کن.

پیامی از قرآن

هر کس کار خوبی انجام دهد، خداوند به او ده برابر پاداش می‌دهد.

(سوره‌ی انعام، آیه‌ی ۱۶۰)

پاسخ دهید

۱- خداوند در جهان آخرت به کارهای خوب ما چه پاداشی می‌دهد؟

۲- چرا باید در همه حال مواظب کارها و رفتارهای خود باشیم؟

فکر کن و کامل کن

۱- خداوند در..... به کارهای خوب ما پاداش می‌دهد.

۲- خداوند از همه‌ی کارهای ما آگاه است.

حالا برایم بگو

وقتی کسی کار نادرستی انجام می‌دهد، چگونه می‌تواند آن را جبران کند؟ در این باره با دوستانت گفت‌وگو کن.

اکنون می‌توانی بگویی

تا به حال چه کارهای خوبی انجام داده‌ای؟ چند مورد از آن‌ها را بیان کن.

اکنون می‌توانی

با راهنمایی معلم و با کمک دوستانت خاطره‌ای را که در درس آمده است در کلاس به صورت نمایش اجرا کنی.

فَعَالِيَّتْ پِيشْنَهَادِي مَعَلِّم

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

هجرت پیامبر (ص)

بعد از این که پیامبر(ص) به طور آشکار مردم مدینه را به دین اسلام دعوت کرد، عده‌ای از آنان دین اسلام را پذیرفتند. وقتی بت پرستان مکه با خبر شدند که مردم مدینه هم مسلمان شده اند، تصمیم گرفتند که حضرت محمد (ص) را به قتل برسانند؛ تا به این ترتیب دعوت به اسلام از بین برود؛ اما خداوند، پیامبر (ص) را از نقشه‌ی آن‌ها با خبر کرد و فرمان داد که شبانه از مکه بیرون برود.

آن شب، حضرت علی (ع) فداکاری کرد و در رخت‌خواب پیامبر(ص) خوابید و آن حضرت به طور پنهانی از خانه بیرون رفت و به مدینه هجرت فرمود. بدین ترتیب، بت پرستان و مخالفان پیامبر(ص) نتوانستند آن حضرت را به قتل برسانند.

وقتی پیامبر(ص) وارد مدینه شد مردم آن شهر با شور و شوق فراوان از ایشان استقبال کردند. آن حضرت پس از ورود به مدینه، ابتدا مسجدی ساخت تا محلی برای عبادت و رسیدگی به کارهای مسلمانان باشد.

سال ورود پیامبر(ص) به مدینه، زمان شروع تاریخ مسلمانان است.

پیامی از قرآن

و کسانی که مهاجرت کردند و از خانه‌های خود خارج شدند و در راه من (خدا) آزار دیدند و جنگیدند و کشته شدند، به درستی که گناهانشان را می‌بخشیم.

(سوره‌ی آل عمران، آیه‌ی ۱۹۵)

پاسخ دهید

- ۱- فداکاری حضرت علی (ع) در شب هجرت پیامبر (ص) چه بود؟
- ۲- چرا پیامبر (ص) پس از ورود به مدینه ابتدا مسجد ساخت؟
- ۳- شروع تاریخ مسلمانان از چه زمانی است؟

فکر کن و کامل کن

پیامبر اسلام پس از ورود به مدینه ابتدا ساختند.

حالا برایم بگو

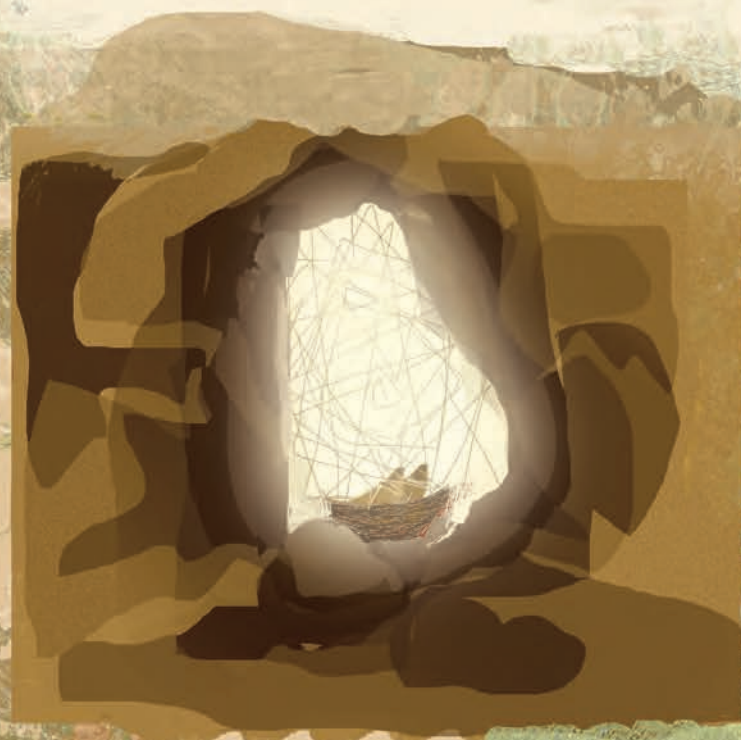

آیا تو هم در برابر دوستان و اطرافیان خود گذشت و فداکاری نشان می‌دهی؟ می‌توانی یک مورد آن را بیان کنی؟

نمایش فیلم

در صورت امکان؛ بخش‌هایی از فیلم محمدرسول الله (ص) را که هجرت آن حضرت را نشان می‌دهد، برای دانش‌آموزان نمایش دهید.

وقتی بت پرستان پیامبر (ص) را تعقیب می‌کردند تا او را بکشند، پیامبر (ص) به فرمان خدا وارد غاری شد. خداوند کبوتری را مأمور کرد تا در دهانه‌ی غار تخم بگذارد و به عنکبوتی فرمان داد تا در دهانه‌ی غار تار ببندد. وقتی بت پرستان به غار رسیدند و این نشانه‌ها را دیدند، فکر کردند که حتماً کسی وارد غار نشده است؛ بنابراین داخل غار نرفتند و به این ترتیب پیامبر (ص) به سلامت به مدینه هجرت کرد.

درس چهارم قرآن، پیام آسمانی

قرآن، کتاب دینی ما مسلمانان است و برای راهنمایی انسان ها از طرف خدا بر حضرت محمد (ص) فرستاده شده است. قرآن بخش‌های مشخصی دارد که به هر یک از آن‌ها سوره می‌گویند. سوره به قسمت‌های کوتاه‌تر تقسیم می‌شود که هر قسمت آیه نام دارد. قرآن ۱۱۴ سوره دارد و هر سوره نام خاصی دارد.

جبرئیل^۱ از سوی خداوند، سوره‌های قرآن را در طول ۲۳ سال بر دل پیامبر(ص) نازل کرده است^۲. پیامبر(ص) ۱۳ سال در شهر مکه، مردم را به اسلام دعوت کرد. به سوره‌هایی که در این ۱۳ سال بر پیامبر(ص) نازل شده است سوره‌های مکی می‌گویند. پس از آن پیامبر(ص) به شهر مدینه هجرت کرد و ۱۰ سال به هدایت مردم پرداخت. به سوره‌هایی که در این ۱۰ سال بر ایشان نازل شده است، سوره‌های مدنی می‌گویند.

به هنگام خواندن قرآن باید به موارد زیر توجه کنیم:
تمیز و پاکیزه باشیم و پیش از خواندن قرآن وضو بگیریم.

۱- جبرئیل: یکی از فرشتگان خدا

۲- نازل کرده است: فرستاده است.

هنگام خواندن قرآن با ادب و احترام ، در مکانی تمیز بنشینیم.
هنگامی که قرآن خوانده می شود، ساکت باشیم و صحبت نکنیم.

وقتی خواندن قرآن را شروع می‌کنیم، اعوذ بالله من الشیطان
الرجیم و بسم الله الرحمن الرحیم بگوییم.
هنگام خواندن قرآن به معنا و پیام آن توجه کنیم.
پس از خواندن قرآن، آن را در جای خود بگذاریم.

با هم دعا کنیم

خدایا! دل‌های ما را به نور قرآن روشن کن.
و به حق قرآن، دعای ما را برآورده ساز و از خطاهای ما بگذر.

سخنی از بزرگان

پیامبر(ص) فرمود: هر کس دلش می‌خواهد خداوند با او سخن بگوید
قرآن بخواند.

پاسخ دهید

- ۱- قرآن چند سوره دارد؟
- ۲- به قسمت‌های کوتاه‌تر هر سوره چه می‌گویند؟
- ۳- به هنگام خواندن قرآن چه مواردی را باید رعایت کنیم؟
دو مورد آن را بیان کنید.

فکر کن و کامل کن

- ۱- قرآن را یکی از فرشتگان خدا به نام
بر دل پیامبر (ص) نازل کرده است.
- ۲- به سوره‌هایی که در مدت ۱۳ سال در مکه بر پیامبر (ص)
نازل شده است، سوره‌های می‌گویند.
- ۳- به سوره‌هایی که در مدت ۱۰ سال در مدینه بر پیامبر (ص) نازل
شده است، سوره‌های می‌گویند.

اکنون می توانی

با راهنمایی معلم و همکاری دوستانت ، آیه ی ۲۰۴ از سوره ی اعراف ، را که درباره ی آداب قرآن خواندن است، در قرآن کریم پیدا کنی و معنی آن را در کلاس بخوانی.

برای خواندن

- اولین سوره ای که بر پیامبر (ص) نازل شد، سوره ی علق است.

- وقتی قرآن را باز می کنیم اولین سوره ، سوره ی حمد و آخرین سوره، سوره ی ناس است.

- سوره ی بقره بلندترین و سوره ی کوثر کوتاه ترین سوره ی قرآن است.

فَعَالِيَّتْ پِيشْنَهَادِي مَعَلِّم

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

درس پنجم ارزش دانش

روزی حضرت امام حسین (ع) همراه یکی از یاران خود از کنار مسجدی می‌گذشت. ناگهان صدای مهربان معلمی را شنید که با صبر و حوصله به بچه‌های کوچک قرآن یاد می‌داد. بچه‌ها آیه‌هایی را که معلم می‌خواند، تکرار می‌کردند.

امام حسین (ع) وارد مسجد شد و گوشه‌ای ایستاد. با خوشحالی به معلم و بچه‌ها نگاه کرد و لبخند زد. چیزی نگذشت که بچه‌ها سوره‌ی حمد را یاد گرفتند.

وقتی درس آن‌ها تمام شد، امام به آن‌ها آفرین گفت و برایشان دعا کرد. بعد به معلم مهربان آن‌ها هدیه‌هایی داد و برای او هم دعا کرد. یکی از یاران امام حسین (ع) با تعجب پرسید: «چرا این هدیه‌ها را به معلم دادید؟»

امام حسین (ع) فرمود: «خواستم با دادن هدیه از این معلم خوب و مهربان تشکر کنم؛ هرچند ارزش چیزهایی که او به بچه‌ها یاد می‌دهد، خیلی بیش‌تر از آن است که بتوان با هدیه از او تشکر کرد.»

فکر می‌کنید چرا امام حسین (ع) و دیگر امامان به علم و دانش اهمیت می‌دادند؟

دین اسلام به ما انسان‌ها سفارش کرده است که علم و

دانش بیاموزیم؛ زیرا آگاهی و دانایی سبب می‌شود که خوب و بد را از هم تشخیص دهیم.^۱

۱- تشخیص دهیم: مشخص کنیم، جدا کنیم

همان طور که امام حسین (ع) با آگاهی از ظلم و ستم یزید، هرگز راه و روش او را نپذیرفت و با ستمگران مبارزه کرد. امام حسین (ع) با سخنانش، مردم را از ستم دشمنان خدا آگاه کرد و سرانجام در این راه به دست مردم نادان و ستمگر به شهادت رسید.

با هم دعا کنیم

خدایا! به ما کمک کن تا به کسانی که به ما علم و آگاهی می دهند احترام بگذاریم.

سخنی از بزرگان

پیامبر (ص) فرمود: چند چیز است که هر مسلمانی باید به آن توجه کند: یادگیری علم و دانش، یاد دادن آن به دیگران و به کار بستن آن در زندگی.

پاسخ دهید

چرا دین اسلام به ما سفارش کرده است که علم و دانش بیاموزیم؟

فکر کن و کامل کن

۱- امام حسین (ع) با آگاهی از یزید هرگز راه و روش او را نپذیرفت.

۲- دین اسلام به انسان‌ها سفارش کرده است که بیاموزند.

حالا برایم بگو

شما چگونه به معلم خود احترام می‌گذارید؟ چند نمونه بیان کنید.

اکنون می‌توانی بگویی

چگونه می‌توانی از زحمات معلم خود تشکر کنی؟

اکنون می توانی

از کلمه‌های زیر برای نوشتن جمله‌ای زیبا استفاده کنی .
کتاب - دوست - انسان

بیش تر بیاموزیم

تو می توانی در مورد فایده‌های درس خواندن، انشایی بنویسی و در کلاس برای دوستانت بخوانی.

برای خواندن

امام حسین (ع) در روز سوم ماه شعبان در شهر مدینه به دنیا آمد . پدرش حضرت علی (ع) و مادرش حضرت فاطمه (س)، دختر پیامبر (ص)، خواهرش حضرت زینب (س) و برادرش امام حسن (ع) بود. او در چنین خانواده‌ای تربیت شده بود. چه خانواده دوست داشتنی و بزرگی!

درس ششم نماز جماعت

مادربزرگ فرشته ، هرروز برای خواندن نماز به مسجد می‌رفت. یک روز فرشته از مادربزرگ پرسید : «چرا نمازت را در خانه نمی‌خوانی و هرروز به مسجد می‌روی؟»
مادربزرگ گفت : «دخترم ! خداوند فرموده است ، تا جایی که می‌توانی، نماز را به جماعت بخوانی.»

فرشته پرسید: «نماز را به جماعت بخوانی، یعنی چه؟»
مادربزرگ جواب داد: «یعنی همه باهم نماز بخوانی. پیامبر اکرم (ص) سفارش کرده است که برای نماز خواندن به مسجد برویم و نمازمان را همراه دیگران به جماعت بخوانیم. ارزش و پاداش نماز جماعت خیلی بیش‌تر از نمازی است که به تنهایی خوانده شود؛ چون وقتی ما برای نماز خواندن به مسجد می‌رویم، هم‌دیگر را می‌بینیم و از حال هم با خبر می‌شویم و می‌توانیم به یک‌دیگر کمک کنیم.
فرشته گفت: «مادربزرگ! من هم می‌خواهم امروز با شما به مسجد بیایم و نماز جماعت بخوانم.»

مادربزرگ گفت : « قبل از آن باید یادگیری که چگونه نماز جماعت را بخوانی. در نماز جماعت یک نفر جلو می‌ایستد که به او امام جماعت می‌گویند. نمازگزاران در نماز جماعت، پشت سر امام جماعت در صف‌های منظم می‌ایستند. وقتی امام جماعت حمد و سوره را می‌خواند، ما آن را نمی‌خوانیم و گوش می‌کنیم ؛ ولی اعمال دیگر نماز را بعد از امام انجام می‌دهیم.»

فرشته، پس از شنیدن حرف‌های مادر بزرگ، خود را برای رفتن
به مسجد و خواندن نماز جماعت آماده کرد.

سخنی از بزرگان

امام رضا (ع) می فرماید: یک رکعت نماز جماعت به اندازه‌ی هزار رکعت نمازی که به تنهایی خوانده شود، ثواب دارد.

پاسخ دهید

- ۱- پیامبر (ص) در مورد خواندن نماز چه سفارشی کرده است؟
- ۲- در نماز جماعت نماز گزاران کدام قسمت نماز را نمی خوانند؟
- ۳- چرا ارزش و پاداش نماز جماعت بیش تر از نمازی است که به تنهایی خوانده شود؟

فکر کن و کامل کن

- ۱- در نماز جماعت یک نفر جلو می ایستد که به او..... می گویند.
- ۲- نماز گزاران در نماز جماعت، پشت سر امام جماعت در صفهای می ایستند.

۳- ارزش نماز جماعت خیلی بیش تر از نمازی است که به خوانده شود.

حالا برایم بگو

وقتی که در نماز جماعت مدرسه شرکت می کنی، چه احساسی داری؟ در این مورد با دوستانت گفت و گو کن.

اکنون می توانی بگویی

وقتی که در نماز جماعت مدرسه شرکت می کنی، چه مواردی را باید رعایت کنی؟

اکنون می توانی

با راهنمایی معلم به همراه دوستانت در نمازخانه ی مدرسه نماز جماعت بخوانید.

بیش‌تر بیاموزیم

با راهنمایی بزرگ‌ترها تحقیق کن که پیامبر(ص) اولین نماز جماعت را با چه کسانی به جا آورد؟ در کلاس برای دوستانت بگو.

برای خواندن

امام جماعت باید از گناه دوری کند و بتواند نماز را صحیح بخواند. خوب است که نماز جماعت را در مسجد بخوانیم. هرچه تعداد نمازگزاران بیش‌تر باشد، ثواب نماز هم بیش‌تر است. اگر نمی‌توانیم به مسجد برویم، در خانه، مدرسه و یا هر جای دیگر می‌توانیم نماز را به جماعت بخوانیم.

درس هفتم لباس نمازگزار

هر بار که برای خواندن نماز جماعت به نمازخانه‌ی مدرسه می‌رویم، مربی خوبمان درباره‌ی آداب و شرایط نماز خواندن با ما صحبت می‌کند. آن روز درباره‌ی لباس نمازگزار مطالب زیادی به ما یاد داد. او گفت:

«لباس نمازگزار باید پاک باشد و نجس نباشد.

لباس نمازگزار باید از مال دزدی نباشد.

مردان به هنگام نماز خواندن نباید از طلا استفاده کنند.

لباس زنان به هنگام نماز خواندن باید کاملاً پوشیده باشد؛ اما

پوشاندن گردی صورت و دست‌ها و پاها (تا میچ) لازم نیست.

اگر نمازگزار بعد از این که نمازش تمام شد بفهمد لباسش

نجس بوده، اشکالی ندارد و نمازش صحیح است.

ولی اگر نمازگزار موقع نماز خواندن یادش بیاید که لباسش

نجس بوده، نمازش صحیح نیست و باید لباسش را عوض کند و

نمازش را دوباره بخواند.»

مربی در پایان گفت: «بچه‌های عزیز، موارد دیگری هم هست

که اگر بخواهید در مورد آن‌ها بیش‌تر بدانید می‌توانید کتاب‌های

دینی (رساله‌ها) را مطالعه کنید.»

آن روز من و دوستانم مطالب خوبی درباره‌ی شرایط لباس نمازگزار یاد گرفتیم. حالا دیگر من می‌دانم که قبل از نماز خواندن باید چگونه لباسی بپوشم.
ما به عنوان یک مسلمان وظیفه داریم این شرایط را بدانیم و آن را رعایت کنیم.

سخنی از بزرگان

پیامبر گرامی اسلام می‌فرماید: پاکیزگی نیمی از ایمان است.

پاسخ دهید

- ۱- دو مورد از شرایط لباس نمازگزار را بیان کنید.
- ۲- لباس زنان به هنگام خواندن نماز باید چگونه باشد؟

فکر کن و کامل کن

- ۱- اگر نمازگزار بعد از تمام شدن نمازش بفهمد که لباسش نجس بوده، نمازش است.
- ۲- مردان به هنگام نماز خواندن نباید به همراه داشته باشند.

حالا برایم بگو

برای خواندن نماز به چه نکاتی توجه می‌کنی؟ در این باره در کلاس با دوستانت گفت و گو کن.

اکنون می‌توانی

با راهنمایی معلم و همکاری دوستانت، شرایط لباس نمازگزار را با خطی زیبا روی مقوای بنویسید و آن را به دیوار نمازخانه‌ی مدرسه بزنید.

بیش تر بیاموزیم

با راهنمایی بزرگ‌ترها و با مراجعه به کتاب‌های دینی (رساله)
چند مورد از شرایط مکان نمازگزار را بنویس و در کلاس برای
دوستانت بخوان .

فَعَالِيَّتْ پِيشْنَهَادِي مَعَلِّم

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

من نماز را دوست دارم

همیشه از شنیدن صدای اذان خوشحال می‌شوم. وضو می‌گیرم، جانمازم را پهن می‌کنم، لباس تمیز می‌پوشم، روبه قبله می‌ایستم و نماز می‌خوانم. من نماز خواندن را خیلی دوست دارم؛ چون در نماز با خدای مهربان صحبت می‌کنم و به خاطر نعمت‌هایی که به من داده او را شکر می‌گویم. من در نماز خواندن عجله نمی‌کنم. کلمه‌ها را درست می‌خوانم و کارهای نمازم را درست انجام می‌دهم. می‌دانم که وقتی نماز می‌خوانم، خدا و فرشته‌هایش من را می‌بینند و از نماز خواندن من خوشحال می‌شوند.

پدرم همیشه می‌گوید: «نرگس جان، وقتی نماز می‌خوانی، حواست فقط به نماز باشد و به چیزهای دیگر فکر نکن. نمازت را اول وقت بخوان و هر وقت که توانستی، به مسجد برو و نماز را با مسلمانان دیگر به جماعت بخوان.»

مادربزرگم می‌گوید: «کسی که به نماز خود اهمیت می‌دهد، سعی می‌کند کار بدی انجام ندهد و بیش‌تر به فکر کمک به دیگران باشد و کارهای خوب انجام دهد.»

مادرم می‌گوید: «دخترم، هر وقت تو و برادرت نماز می‌خوانید، مثل این است که دو تا فرشته در خانه‌ی ما خدا را عبادت می‌کنند.»
من هم هر وقت نماز می‌خوانم، احساس خوبی دارم و فکر می‌کنم فرشته‌ای شده‌ام که در حال عبادت خدایم هستم. خدایا،

از تو می‌خواهیم نمازهایم را قبول کنی و کمکم کنی تا همیشه به
دستورات تو عمل کنم.

سخنی از بزرگان

پیامبر اکرم (ص) فرمود: نماز، گناهان را از بین می برد؛ همان طور که آب، آلودگی ها را از بین می برد.

پاسخ دهید

- ۱- هنگام نماز خواندن با چه کسی صحبت می کنیم؟
- ۲- دو مورد از نکاتی را که هنگام نماز خواندن باید رعایت کنیم بیان کنید.

فکر کن و کامل کن

- ۱- وقتی نماز می خوانیم باید حواسمان فقط به..... باشد و به چیزهای دیگر فکر نکنیم.
- ۲- هنگام نماز خواندن باید کلمه ها را..... بخوانیم.

۳- کسی که به نماز خود اهمیّت می‌دهد، سعی می‌کند کار انجام ندهد.

حالا برایم بگو

- هنگام نماز خواندن باید به چه نکاتی توجه کنیم؟ در این باره با دوستانت گفت و گو کن .

اکنون می‌توانی بگویی

وقتی با خدا صحبت می‌کنی، از او چه می‌خواهی؟

اکنون می‌توانی

خودت را در حال نماز خواندن نقاشی کنی .

جدول

هنگام خواندن نماز چه کارهایی درست و چه کارهایی نادرست است؟ با علامت × نشان بده.

نادرست	درست	
		هنگام نماز خواندن نمی خندم.
		کلمه های نماز را درست می خوانم.
		به هنگام نماز خواندن به اطراف نگاه می کنم.
		به هنگام نماز فقط به خدا فکر می کنم.

بیش تر بیاموزیم

با راهنمایی و مشورت بزرگ‌ترها چند مورد از کارهایی را که نماز را باطل می‌کند بنویس و در کلاس برای دوستانت بخوان.

فَعَالِيَّتْ پِيشْنَهَادِي مَعَلِّم

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

نماز

وقتی سپیده سر زد
وقتی پرنده‌ی شب
از بام خانه پر زد
از پشت بام مسجد
آمد ندای توحید
بار دگر به دل‌ها
نور نشاط بخشید
برخاستم من از خواب
رفتم وضو گرفتم
دست دعا گشودم
یاری از او گرفتم
من جانماز خود را
آهسته باز کردم
آن‌گاه با خدایم
راز و نیاز کردم

بابک نیک طلب

مهمان‌های حضرت امام حسن (ع)

روزی حضرت امام حسن (ع) سوار بر اسب، از راهی می‌گذشت. چند نفر را دید که روی زمین نشسته‌اند و غذا می‌خورند. هنگامی که امام حسن (ع) را دیدند، گفتند: «بفرمایید با ما غذا بخورید.»

امام حسن (ع) دعوت آن‌ها را پذیرفت، از اسب پیاده شد و پیش آن‌ها روی زمین نشست.

سپس فرمود: «ای برادران! من دعوت شما را قبول کردم. حالا خواهش می‌کنم شما هم مهمان من شوید و به منزل من بیایید.» آنان هم دعوت امام را قبول کردند.

روزی که قرار بود مهمان‌ها به منزل امام بیایند، امام به اهل خانه فرمود: «من مهمان‌های عزیزی دارم، بهترین غذاها را برای ایشان تهیه کنید.»

وقتی مهمان‌ها آمدند، امام حسن (ع) با احترام از آن‌ها پذیرایی کرد. آن‌ها بسیار خوش‌حال شدند و از مهمان‌نوازی امام تشکر کردند.

حضرت امام حسن (ع) پذیرایی از مهمان را بسیار دوست می‌داشت و همیشه به مهمان احترام زیادی می‌گذاشت و می‌فرمود: «خدمت به مهمان، نزد خداوند پاداش زیادی دارد.»

خوب است بدانیم که مهمان‌نوازی و مهمان‌دوستی از اخلاق خوب مسلمانان است. مهمان نزد خدا عزیز است و ما باید از مهمانان خود به خوبی پذیرایی کنیم. دین اسلام درباره‌ی پذیرایی از مهمان سفارش بسیاری کرده است.

سخنی از بزرگان

امام صادق (ع) می‌فرماید: کسی که به مهمان خود غذا بدهد، خداوند در جهان آخرت از او با غذاها و میوه‌های بهشتی پذیرایی می‌کند.

حضرت امام حسن (ع) با مهمانان چگونه رفتار می کرد؟

فکر کن و کامل کن

۱- مهمان نوازی و مهمان دوستی از اخلاق خوب
است.

۲- خدمت به مهمان نزد خداوند
زیادی دارد.

حالا برایم بگو

وقتی مهمان به خانه‌ی شما می‌آید چگونه رفتار می‌کنید؟ در
این باره با دوستانت گفت‌وگو کن.

اکنون می توانی بگویی

دوست داری وقتی به مهمانی می روی با تو چگونه رفتار کنند؟

بیش تر بیاموزیم

جمله ی زیر را کامل کن

- وقتی مهمان به خانه ی ما می آید، من

.....

.....

.....

.....

.....

.....

جدول

جمله‌های زیر را بخوانید و درستی یا نادرستی آن‌ها را با علامت (×) مشخص کنید.

نادرست	درست	
		۱- وقتی مهمان به خانه‌ی ما می‌آید به استقبال او می‌رویم و سلام می‌کنیم.
		۲- از آمدن مهمان به خانه‌ی خود ناراحت می‌شویم.
		۳- از مهمان پذیرایی می‌کنیم.
		۴- اگر مهمان به چیزی نیاز داشت برایش فراهم می‌کنیم.
		۵- هنگام رفتن مهمان، او را تا دم در بدرقه می‌کنیم.

اکنون می‌توانی

با همکاری دوستانت در کلاس یک مراسم مهمانی را به صورت نمایش اجرا کنی.

فَعَالِيَّتْ پِيشْنَهَادِي مَعَلِّم

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

بچه‌ها در کوچه مشغول بازی بودند. یکی از آن‌ها روی زمین مقداری پول پیدا کرد. بقیه‌ی بچه‌ها با خوشحالی دورش جمع شدند و خواستند پولها را بین خودشان تقسیم کنند. پسر کوچکی که تا آن لحظه، گوشه‌ای ایستاده بود و بازی آن‌ها را تماشا می‌کرد، جلو آمد و گفت: «بچه‌ها، درست نیست چیزی را که مال شما نیست، بردارید. حتماً کسی که پول‌هایش را گم کرده است، به دنبال آن می‌گردد و ناراحت است.»

بچه‌ها گفتند: «ما خودمان آن را پیدا کرده‌ایم، پس برای ما است.»

پسر گفت: «نه، باید صاحب پول‌ها را پیدا کنیم.» بعد رفت تا به میدان شهر رسید. مردی را دید که عده‌ای دورش جمع شده بودند. مرد ناراحت بود و می‌گفت: «مسافرم و از راه دوری آمده‌ام. همه‌ی پول‌هایم را در شهر گم کرده‌ام.»

پسر جلو رفت و از مرد پرسید که چه قدر پول گم کرده و از چه مسیرهایی گذشته است. وقتی پاسخ مرد را شنید، گفت: «من می‌دانم پول‌هایت کجاست.» سپس مرد را با خود به محل بازی بچه‌ها برد. بچه‌ها هنوز مشغول بازی بودند که پسرک جلو آمد و گفت: «من صاحب پول‌ها را پیدا کردم.» بچه‌ها ناراحت شدند؛

اما به ناچار پول‌ها را باز گرداندند. مرد که خیلی خوشحال شده بود، دستی بر سر پسرک کشید و گفت: «تو پسر خوب و درست‌کاری هستی.»

پسر درستکار کسی نبود جز حضرت محمد (ص)، پیامبر بزرگ ما. حضرت محمد (ص) از کودکی بسیار راستگو و درستکار بود و همیشه به دیگران کمک می‌کرد.

سخنی از بزرگان

پیامبر (ص) می‌فرماید: مسلمان نباید چیزی را که مال کس دیگری است بدون اجازه بردارد.

فکر کن و کامل کن

پیامبر بزرگ ما حضرت محمد (ص) از کودکی بسیار راستگو و بود.

حالا برایم بگو

اگر پول یا وسیله‌ای پیدا کردی چگونه آن را به صاحبش برمی‌گردانی؟ اگر صاحب آن را پیدا نکردی چه می‌کنی؟ در این باره با دوستانت گفت و گو کن.

اکنون می‌توانی بگویی

اگر کسی یکی از وسایل گم شده‌ی تو را پیدا کند، از او چه انتظاری داری؟

اکنون می‌توانی

با راهنمایی معلم جملات زیر را کامل کنی.
اگر بخواهی مثل کودکی پیامبر (ص)، خوب و درستکار باشی،
چه کارهایی انجام می‌دهی؟

..... سعی می‌کنم که

..... از خدا می‌خواهم که

کدام یک از موارد زیر نشانه‌ی درستکاری است؟ علامت × بزن:

	۱- امانتی را سالم به صاحبش برمی گردانیم .
	۲- از چیزی که پیدا کرده‌ایم، استفاده می کنیم.
	۳- بدون اجازه‌ی دیگران از وسایل آن‌ها استفاده نمی کنیم.
	۴- برای به دست آوردن آنچه می خواهیم، دیگران را گول بزنیم.

بیش تر بیاموزیم

با مشورت بزرگترها جدول صفحه‌ی روبه‌رو را کامل کن.

کسی که درستکار نیست چه کارهایی انجام می‌دهد	کسی که درستکار است چه کارهایی انجام می‌دهد

برای خواندن

حضرت محمد (ص) انسان درستکاری بود، یک انسان خوب و مهربان.

او مثل همه‌ی انسان‌ها زندگی می‌کرد.

در کودکی مثل همه‌ی بچه‌ها بازی می‌کرد.

از همان کودکی راستگو بود و به دیگران کمک می‌کرد.

حضرت محمد (ص) پیامبر ماست؛ کسی که دستورات خدا

را به مردم می‌رساند و انسان‌ها را به درستکاری و انجام

کارهای خوب راهنمایی می‌کند.

خدای بزرگ بر حضرت محمد (ص) درود و سلام می‌فرستد و

ما نیز هنگامی که نام او را به زبان می‌آوریم، صلوات می‌فرستیم

و می‌گوییم: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ»

فَعَالِيَّتْ پِيشْنَهَادِي مَعَلِّم

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ای خدای مهربان!

تو را شکر می‌کنم که به من کمک کردی تا این سال تحصیلی را
با موفقیت بگذرانم.

از معلم خود سپاس گزارم که با مهربانی و دلسوزی به من کمک
کرد تا مطالب زیادی بیاموزم.

خدایا! معلم و پدر و مادرم را همیشه سلامت بدار و به من کمک
کن تا با انجام کارهای خوب، دل آن‌ها را شاد کنم و راهی را
بروم که رضایت و خشنودی تو در آن است.

آمین .

